

Capityn in dienst vant landt voor de vyant gebleven, syn Grootvaeder over de 50 Jaeren als Gouverneur en Capityn het landt getrouwelyck gedient heeft, en Overgrootvaeder in de 50 Jaeren is geweest Houtvester van Hollandt en gestorven; en nademaal UEd. Groot Moo. alle drie de particuliere Luytenants in den Hage voor Jaeren tot Capityn hebben gelieven te avanseren en hem suppl^t. nu so dickmael verby te gaen, so ist dat hy suppl^t. hem

als noch nederwerpt voor de voeten van UEd. Groot Moo., ootmoedelyck biddende eenmael hierop met een goedertieren en compassieus gemoet gelieve reflectie te nemen en hem suppl^t. met een van de vacante compagnien, gunstelyck te beneficeren.

Twelek doende etc.

(Buiten op staat)

Memorie wegens WILHELM DE VRY,
Capityn Luytenant van compagnie
Coronel vant regiment gardes van
haer Ed. Groot Moo. Hage.

MISLUKTE TOGT VAN DON INIGO DE BORGIA TEGEN CASANT, IN SEPTEMBER 1621.

(Een geschiedkundig fragment, gevolgd naar de beschrijving van LAMBERTUS DE RIJCKE, 1622).

(INGEZONDEN.)

De Markies DE SPINOLA had zijn leger ontrent Wesel neêrgeslagen; Graaf HENDRIK VAN DEN BERG trekt met zijne troepen naar *Gulik*. De vijand vormt in Vlaanderen, in het land van Waes, een leger onder bevel van DON INIGO DE BORGIA, Gouverneur van het kasteel van *Antwerpen*, om een' inval in het eiland van *Casant* te doen. — Dit leger te *Eeckelo* gekomen zijnde, neemt de eene helft de rigting naar *Reygersvliet*, en de andere naar het fort *St. Cathelyne*, om alzoo in éenen nacht genoemd eiland te vermeesteren. DE BORGIA moest er zijn, het mogt kosten wat het wilde, en om zijnen togt wel te verzekeren, gaat hij te water en te land, zoo aan de oost-als aan de westzijde; hij maakt groote toebereidselen, verzamelt de noodige wagens om dertien ponten en veertig booten naar *Reygersvliet*

te voeren, en DE LA FONTAINE, Gouverneur der stad *Damme* en onmliggende sterkten, rukt aan met vijf of zesduizend man en ettelijke stukken geschut. — Middelerwijl voegt zich de Bisschop van *Brugge* bij BORGIA te velde en houdt ernstig aan over de rivier in *Casant* te trekken. — De Heer PHILIPS VAN HAULTAIN — Gouverneur van de stad en het kasteel van *Stuys*, Luitenant van Prins HENDRIK FREDERIK VAN NASSAU over de kwartieren van *Vlaanderen*, — van uur tot uur wetende, wat de vijand deed, waarschuwt daarvan in aller haast den *Prins van Oranje* en de *Ed. Ho. Mo. Heeren Staten-Generaal*; zendt ook zijne boden naar de Staten van Zeeland, als de naastgelegene, om zich van alles te voorzien, wat ter verdediging zoude noodig zijn; inmiddels voorziet hij de steden

Sluys, Aardenburg, en de sterkten daaro-
omtrent van het vereischte, en stelt tevens
order dat eenige schepen uit Zeeland komen,
om de rivieren te bewaren; VAN HAULTAIN
trekt in persoon naar *Casant* met eenig
volk uit zijne bezettingen, zendt een ge-
deelte naar den zeekant, regt naar *Rey-
gersvliet* en trekt met het overschot naar
Oostburg, om DON INIGO het hoofd te bieden.

Gedurende zes dagen regende het zoo
overvloedig, dat de wagens van den vijand
met al het gereedschap in het slijk bleven
steken. — DON INIGO twijfelde geenszins of
de troepen van de westzijde waren alreeds
op de bestemde plaats over de rivier getrok-
ken en wel overgekomen. Hij toog alzoo
in den nacht van den 11—12 September
1621, met zijne magt van 5 à 6000 man
uit *Eeckelo* naar *Casant*, hij meende tus-
schen *Isendijk* en *St. Cathelijne* door het
verdronken land, op een laag water, om-
trent *Oostburg* over te trekken, en laatst-
genoemd fort in het voorbijgaan te ver-
overen, om zijnen terugtogt te dekken.
Terwijl de Heer VAN HAULTAIN met zijn
kleine magt de toegangen omtrent het ver-
dronken land bewaakte, bespeurt deze in
het midden van eenen pikdonkeren nacht,
bij een plotselijk en als bij tooverslag,
snel doorbrekend sterk licht — waar-
schijnlijk een Noorderlicht, waardoor men
het fijnste schrift kon lezen — al des
vijands ondernemingen, die zich nu van
alle kanten ontdekt ziende, aanmerkelijk
den moed laat zinken.

De Spanjaarden worden het eerst ge-
stuit door een kleine steenen redoute of
blokhuis, staande op den dijk, bezet met
10 of 12 kloeke soldaten, die zich dapper

verweeren; hun' geringen voorraad kruid
en lood verschoten hebbende, begeeft hen
nog geenszins den moed, en verdedigen zij
zich met steenen; doch, eindelijk door de
ontzettende overmagt, door een aangelegd
vuur en den rook tot het uiterste gedron-
gen, weten zij alvorens zich over te geven,
nog zeker verdrag aan te gaan, namelijk
lijfsbehoud en goede behandeling. — DON
INIGO, ziende dat hij reeds verscheide-
nen zijner lieden, ook tijd en middelen
voor een zoo klein nest te vergeefs en zon-
der iets uit te rigten, had verloren, en
daarenboven door zijne gidsen verwittigd,
dat op den dijk van *Oostburg* eenige troe-
pen op zijne komst pasten, alsook dat een
groot getal schepen in het Casenbrootsche
Gat waren vereenigd, geeft den moed
verloren en keert wederom naar *Eeckelo*.
Daar blijft hij eenige dagen liggen, het
verdronken land en de schorren inmiddels
doende onderzoeken, alsook de geulen pei-
len, om te weten of het niet mogelijk ware
ze met eene menigte rijssossen te vullen,
en alzoo een bekwamen weg te banen, om
met zijn leger en kanon daarover ander-
maal in *Casant* te komen.

Zulks evenwel niet doenlijk bevindende
en geheel moedeloos in het slijk zittende,
roept hij, verwoed naar den Hemel ziende:
«de Heere is dan *Luthersch!*» en trekt
met zijne troepen naar *Reijgersvliet* (1).
De Staten van Zeeland van dit alles ver-

(1) In het verhaal daarvan, in 1623, te *Mid-
delburg*, bij HANS VAN DER HELLEN uitgegeven,
leest men, bladz. 16: «ende moedeloos zynde,
« begint hy te knorren en te preutelen, omdat hij
« siet dat zijnen aenslag soo haest misluct is,
« als voorgenomen; ende op zyne tanden knersende
« teghens dien die hem de Oorloghe aandede,

wittigd zijnde, zenden dadelijk oorlogschepen en geschut om de rivier te bewaken; doen ook denzelfden nacht van Vlissingen naar Breskens twee kompagnien oversteken, en ontbieden in aller haast, meer volk uit de naastgelegen bezettingen, hetwelk zij alles naar Vlaanderen zenden.

Op dienzelfden tijd komt de Heer WILLEM VAN HAULTAIN, Admiraal van Zeeland, van eene zeereis terug, en zoo haast was hij niet aan land, of er worden dadelijk eenige schepen naar de rivier van Sluys gezonden, om het eiland van *Casant* en omgevingen te bewaken; terwijl de Admiraal kort daarop in persoon volgde.

De Prins van Oranje zendt ook den kapitein PAUL GRENU met tien kompagnien naar den Gouverneur van Sluys, om het

« beyde met water ende met soo miraculeusen licht, « spouwt omhoogh nae den hemel, ende roept, in « zyne tale, *Dios est Lutherano*, weynich denckende « op zijn Pater noster, 't gene hy geduerichlyck « droegh in zyne handen.»

eiland van *Casant* te helpen verdedigen, en om ze verder te gebruiken, waar het de nood vereischt; zoodat *Vlaanderen* in korten tijd te water en te land voorzien en bezet was. — De vijand verschanst zich bij *Reijgersvliet*, graaft eene vaart, om daardoor in het *Swin*, de rivier van *Sluys*, en door dezelve in zee te komen; en om deze vaart wel te verzekeren, maakt hij de forten van *Izabella*, *St. Cerese* en *St. Anne*, benevens eenige kleine redouten binnen 's lands, zonder iets meer op eenige plaats daaromtrent te ondernemen, en blijft daar den geheelen winter. — De onzen versterken inmiddels de stad *Sluys* en de omliggende plaatsen, en werpen twee forten met sterke tusschen-verschansingen, regt tegen over het leger van den vijand, op; waartoe uit den Raad van State gekomiteerd werden de Heeren SCHAGEN en BERCK, en uit *Zeeland* de Heeren HUYSSENS en VAN DER HOOGE.

M.

AAN DE REDACTIE VAN DEN MILITAIRE SPECTATOR.

De redactie van den *Militaire Spectator* wordt verzocht, de hier volgende Nota van den Heer Kolonel VAN RAPPARD, Kommandant van het Regiment Veld-artillerie, in het eerstvolgend nummer van dit tijdschrift te willen opnemen, voorafgegaan van dit mijn schrijven.

Genoemde regiments-kommandant schreef mij, onder dagteekening van den 12^{den} dezer, N°. 35, het navolgende:

« Door het in druk verschijnen van de aan- « teekeningen van het Bureau der Artillerie van « het Ministerie van Oorlog, is de beoordeeling « van een aantal vraagpunten betrekkelijk de « Artillerie, aan de openbare meening onder- « worpen; en mitsdien kan een ieder zich ge- « roepen achten, om zijne meening over dezelve « te uiten.

« De voorschreven omstandigheid doet mij « eerbiedig de vrijheid nemen UHEG. hierbij « eene nota aan te bieden, waarin mijne denk- « beelden daarover oppervlakkig zijn uitge- « drukt; terwijl ik de eer heb UHEG. te ver- « zoeken, om van die Nota naar goedvinden « gebruik te maken.»

Ik heb gemeend, dat er geen betere wijze van bekendmaking bestaat, dan door de plaatsing in het zoo even genoemd Militaire tijdschrift, daar het zeer algemeen door de Artillerie-officieren gelezen wordt.

's Hage den 15 September 1850.

*De Generaal-Majoor, Kommandant
van het Personeel der Artillerie,*

FALTER